

Genomska selekcija u ovčarstvu i kozarstvu

Mr. sc. Marija Špehar
Doc.dr. sc. Gregor Gorjanc

Prošlost

- Ekstenzivna proizvodnja
- 'Široko' definirani ciljevi -> sporiji napredak
- Lokalizirani uzgoj

Sadašnjost

- Primjena novih tehnologija
- Uzgojni programi
 - Uzgojni ciljevi
 - Uzgojne vrijednosti
 - Seleksijski indeks
 - Korištenje genetski superiornijih životinja
 - Brži genetski napredak

Budućnost

- Zahtjevi potrošača
- Bolja kontrola nad kvalitetom proizvoda
- Tržišne niše
- Korištenje novih tehnologija
 - **molekularna genetika**

Molekularna genetika

Kromosomi

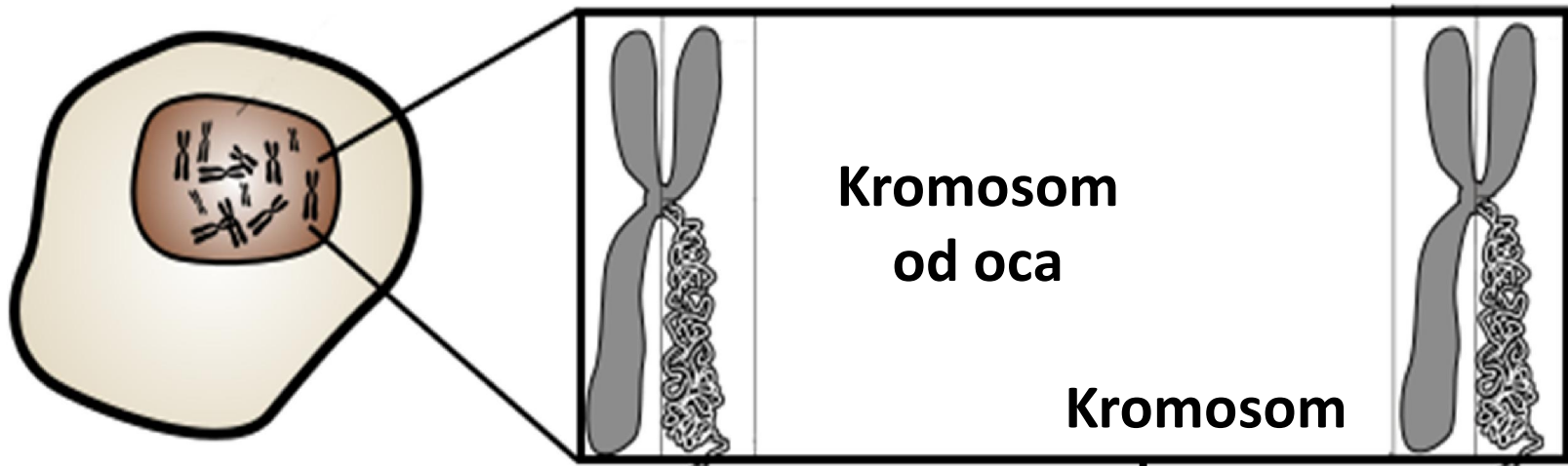
Ovce - 54 (26 + 2)

Koze - 60 (29 + 2)

Što je gen?

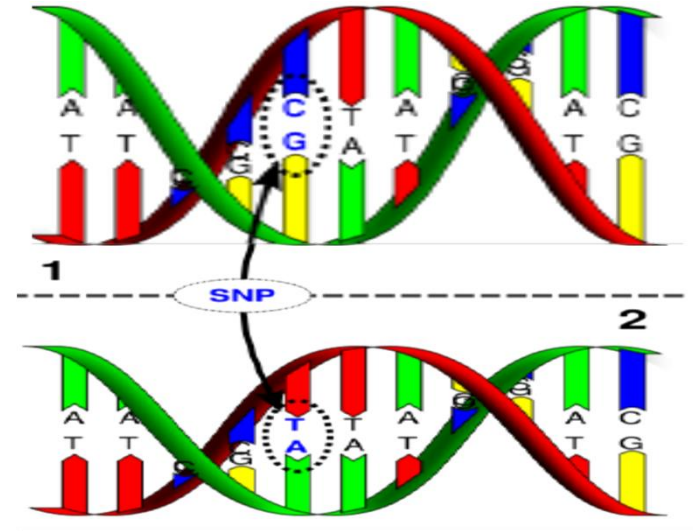
- Kodirajući dio DNA
- Svaki gen ima 2 'alele'
- Životinja dobiva po jednu alelu od svakog roditelja
- Različite alele utječu na ekspresiju gena

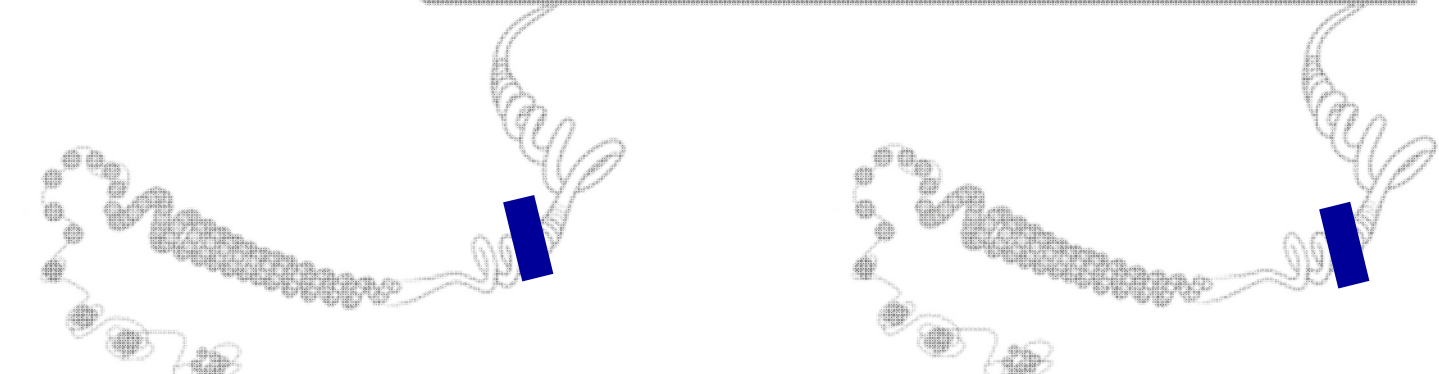
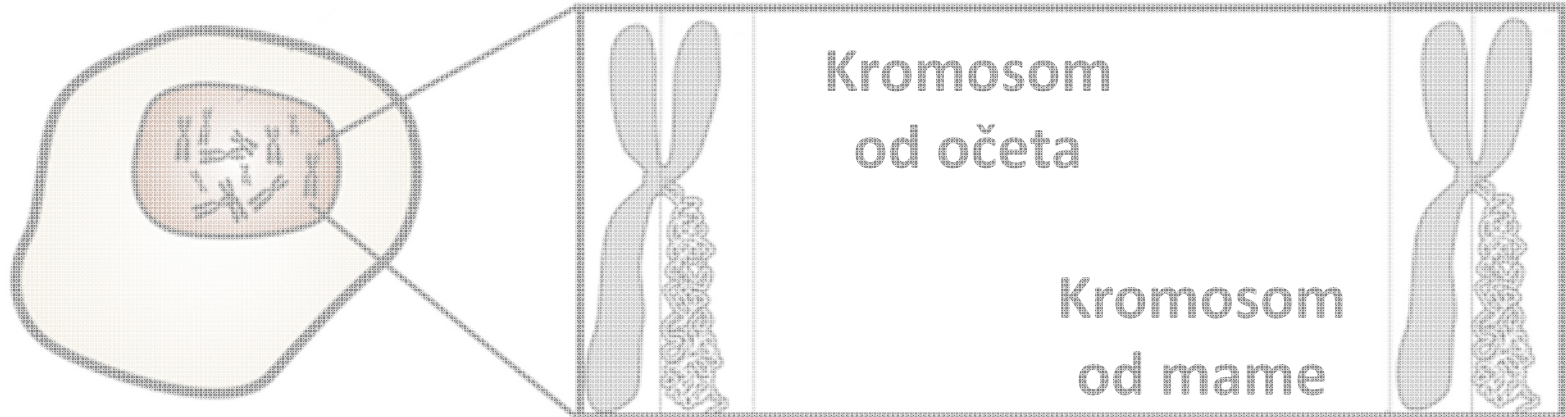
Genotip

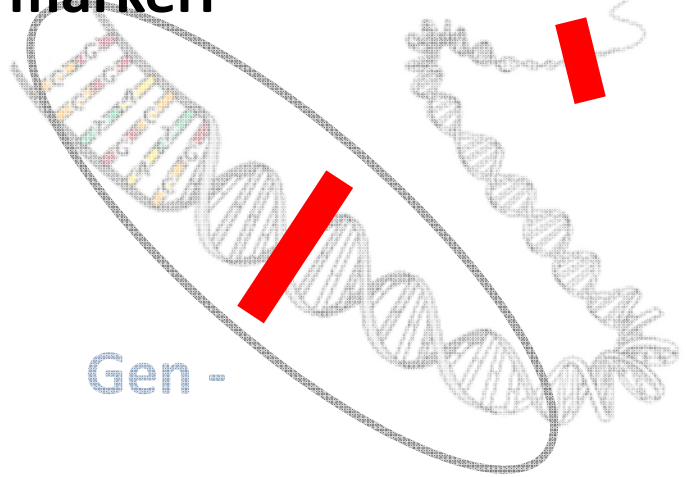
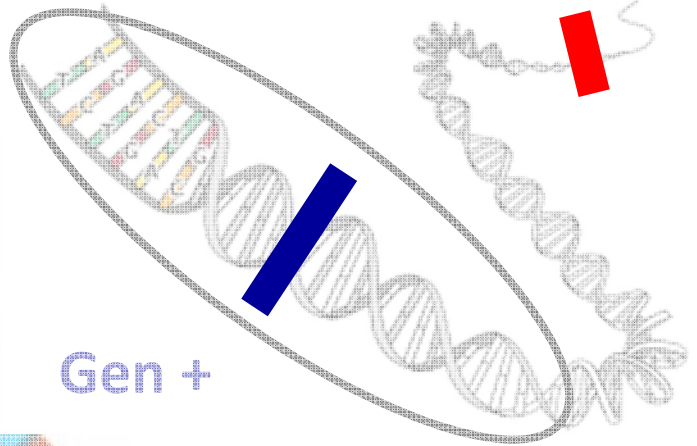
Genomika

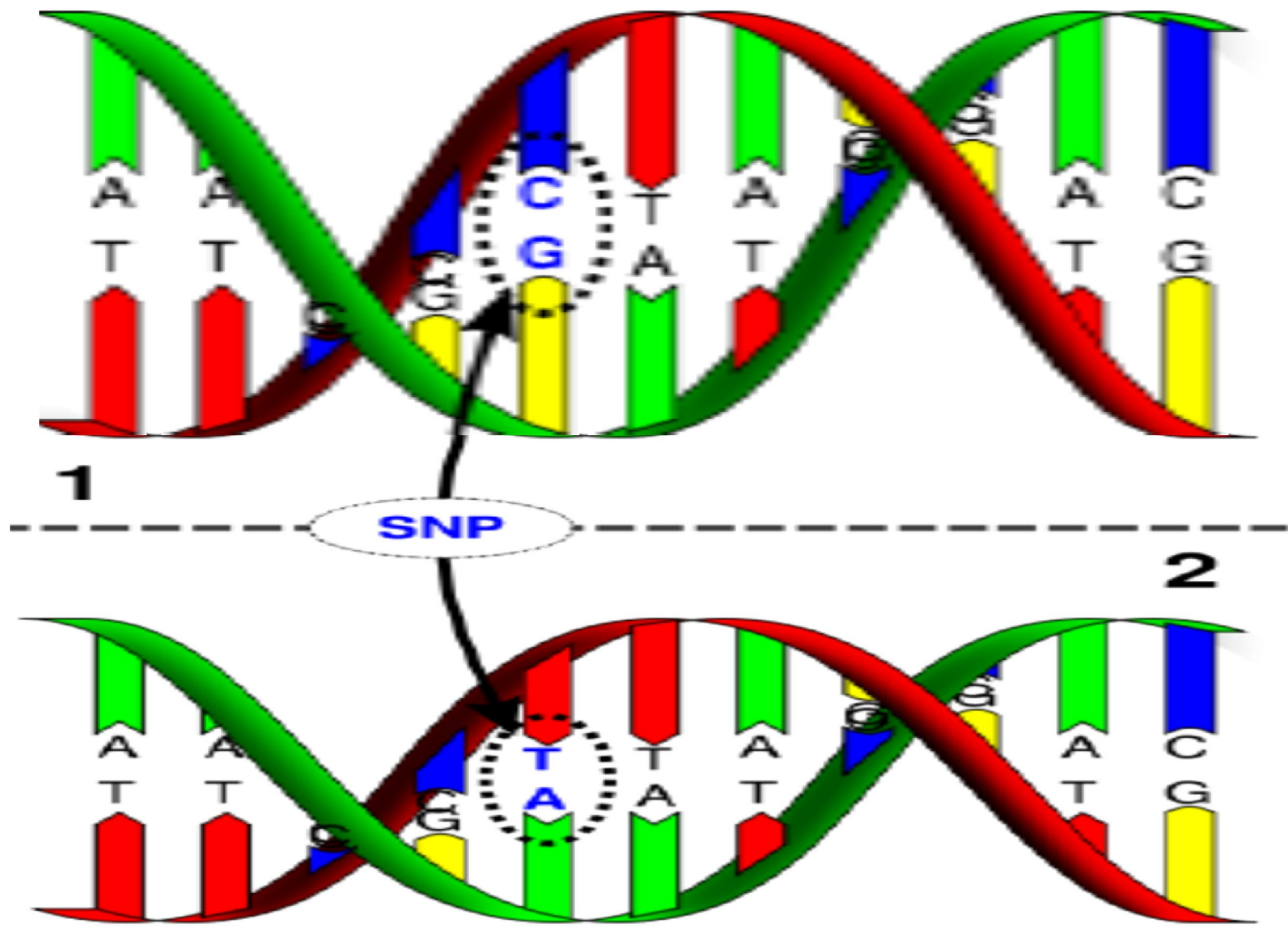

- Otkrivanje gena
 - Utječu na izražaj gospodarsko značajnih svojstava
 - Određivanje njihove približne lokacije / regije u genomu koristeći genetske markere (**SNP – ‘snip’**)
- Uključenje dodatnog izvora informacija u selekciju

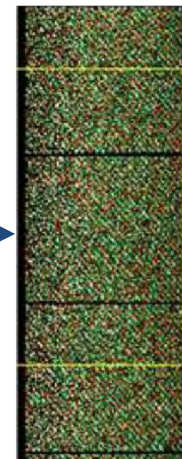
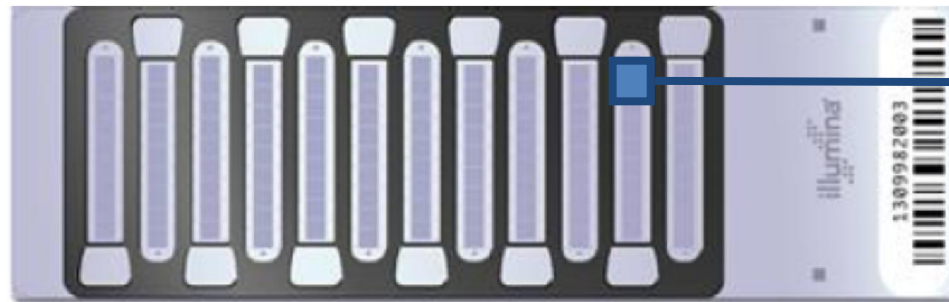
markeri

Genomski čipovi

- Genotipizacija velikog broja gen. markera u cijelom genomu - **automatiziran postupak**
- Vrste čipova:
 - 3.000 markera (3K) → oko 10 €
 - 50.000 markera (50K) → ~ 150 €
 - 800.000 markera (HD) → ~ 200 €

- OvineSNP50K
 - genom 23 pasmine ovaca
 - primjena od 2010. god.

- CaprineSNP50K
 - genom 25 pasmina koza
 - primjena - jesen 2011. god.

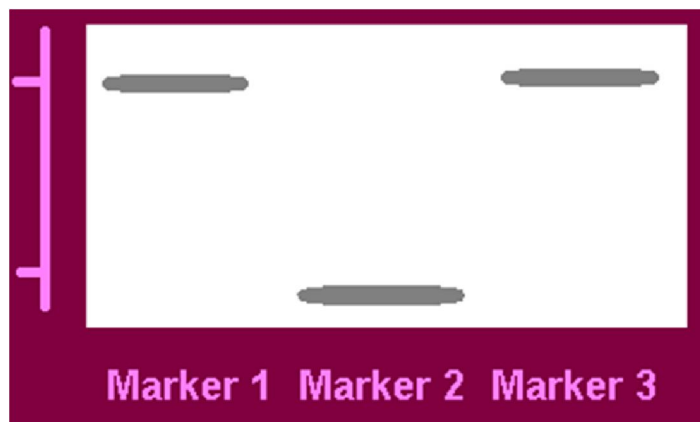
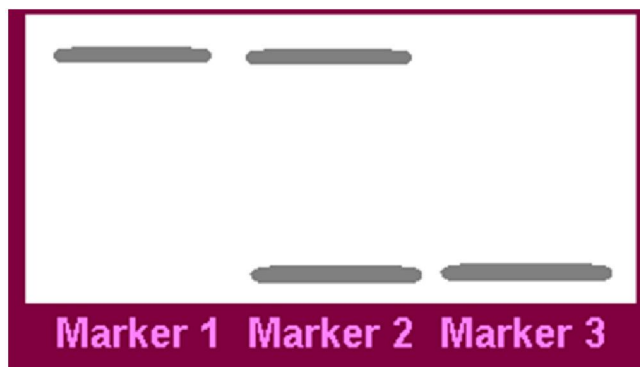
Što omogućava molekularna genetika?

- Slijedivost proizvoda
- Provjera podrijetla i sprečavanje uzgoja u srodstvu
- Utvrđivanje povijesti populacije i raznolikosti pasmina ovaca i koza
- GWAS studije
- Genomska selekcija

Slijedivost proizvoda

- Zahtjevi potrošača
- Izvornost porijekla mesa i mesnih proizvoda
- Povratna informacija do proizvođača

Provjera porijekla

- Za genotipiziranu janjad /jarad - **provjera porijekla**
 - Uvjet: DNA dostupna za ovnove /jarce i ovce/koze
- Mogućnost popravaka grešaka porijekla
- Spriječavanje uzgoja u srodstvu

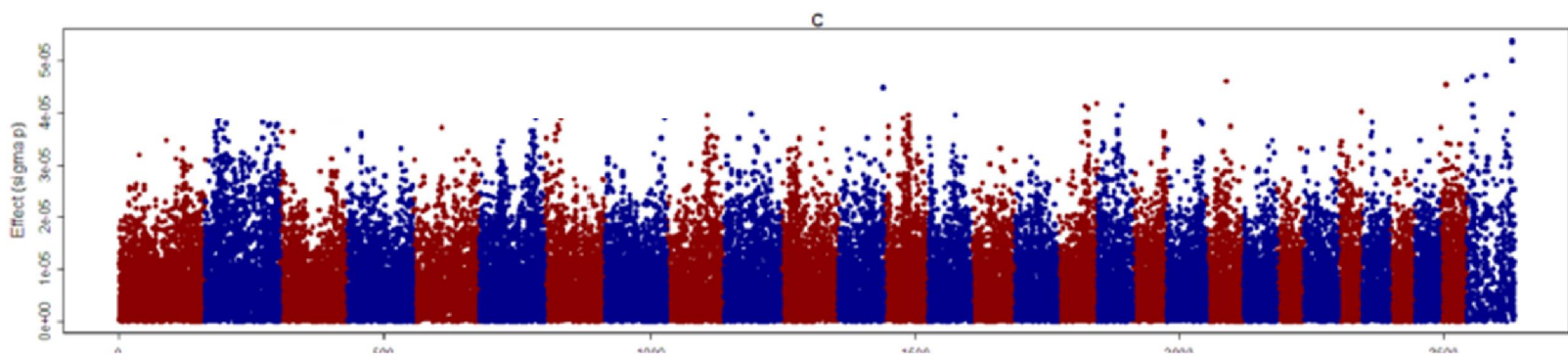
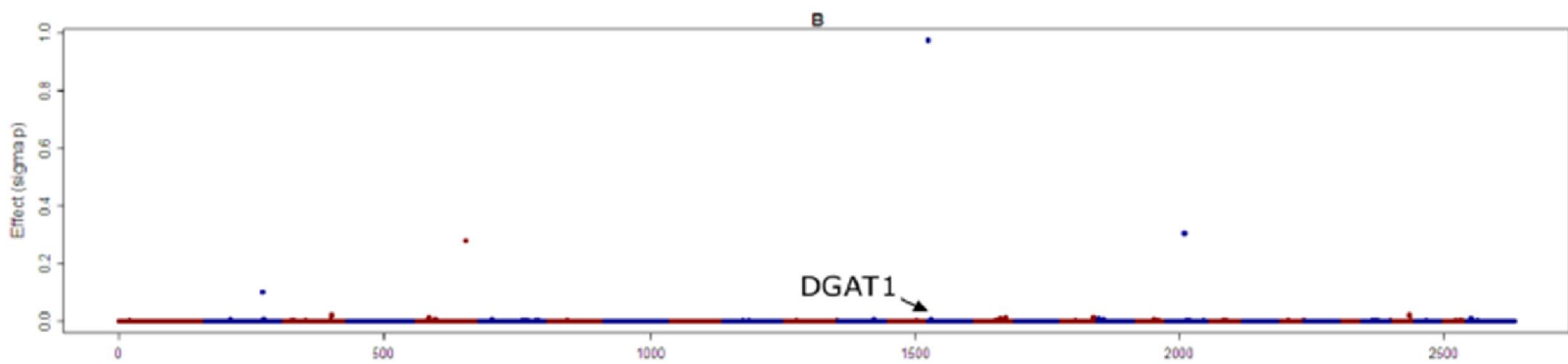
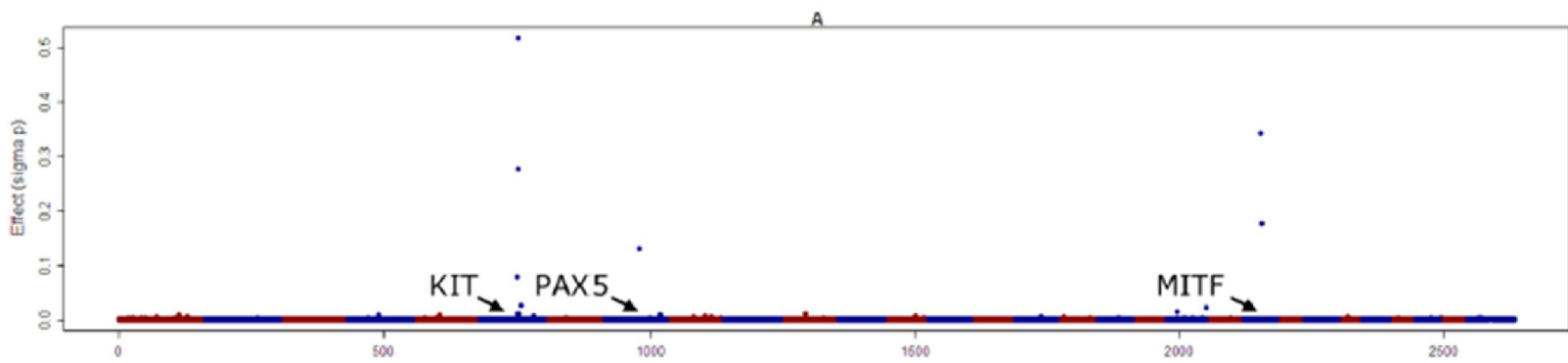
Prednosti

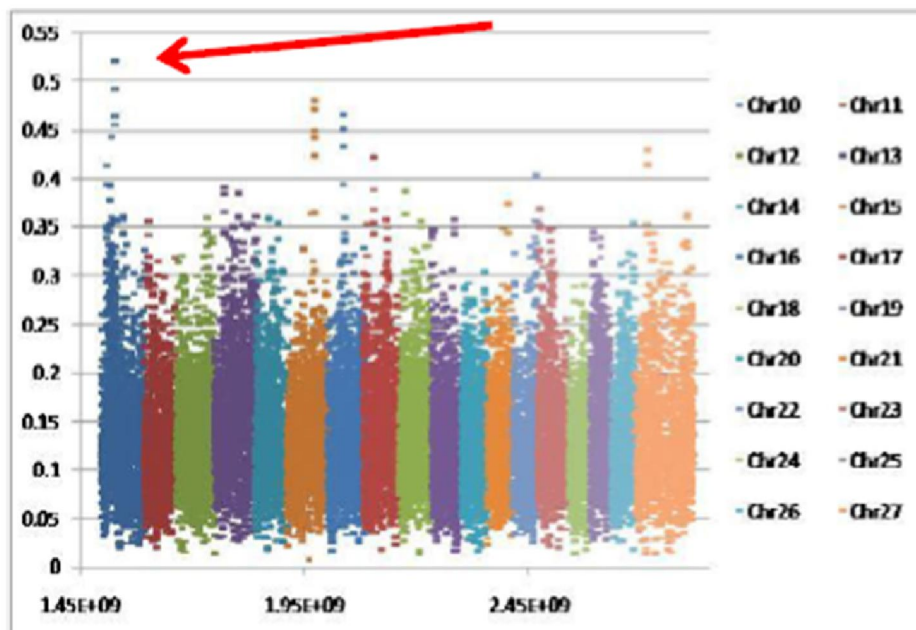
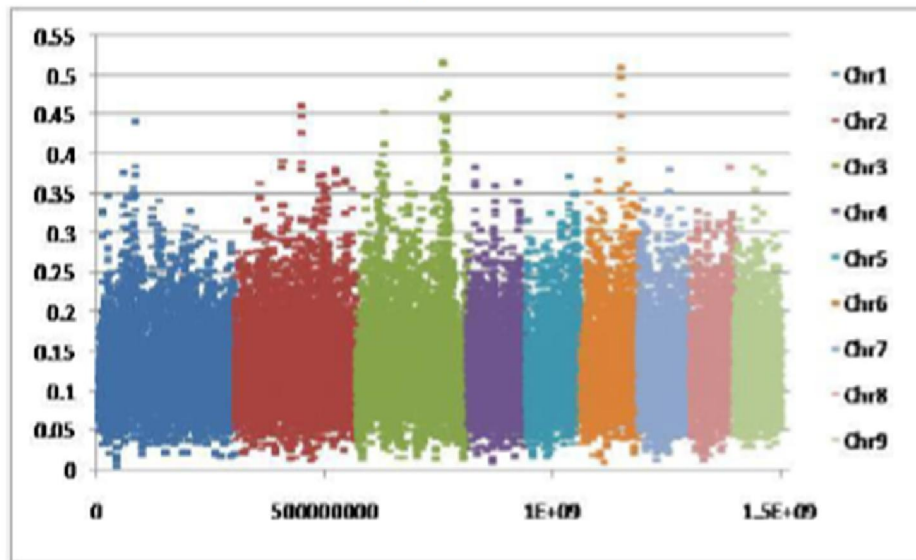
- Pojedina životinja (ili konačni proizvod)
 - Pasma, porijeklo
- Prodaja genetskog materijala
 - Sjeme, embrji
- Pravilna identifikacija
 - Bolji management u stadu
 - Povećanje pouzdanosti uzgojne vrijednosti

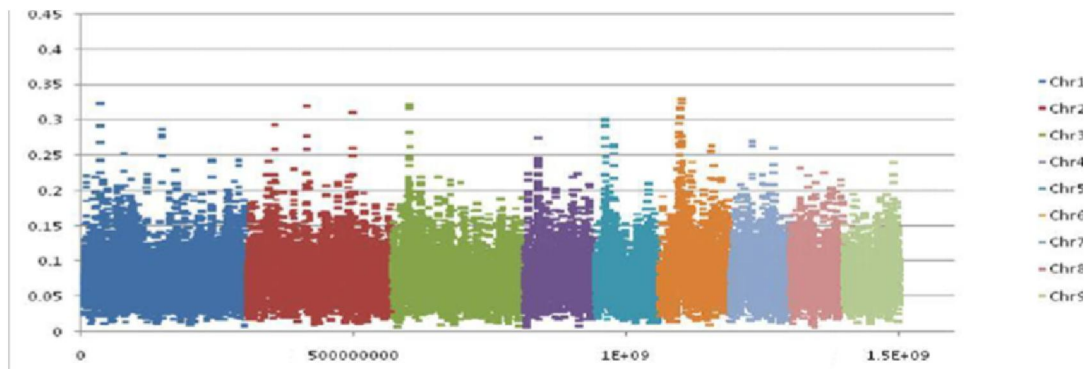

GWAS studije

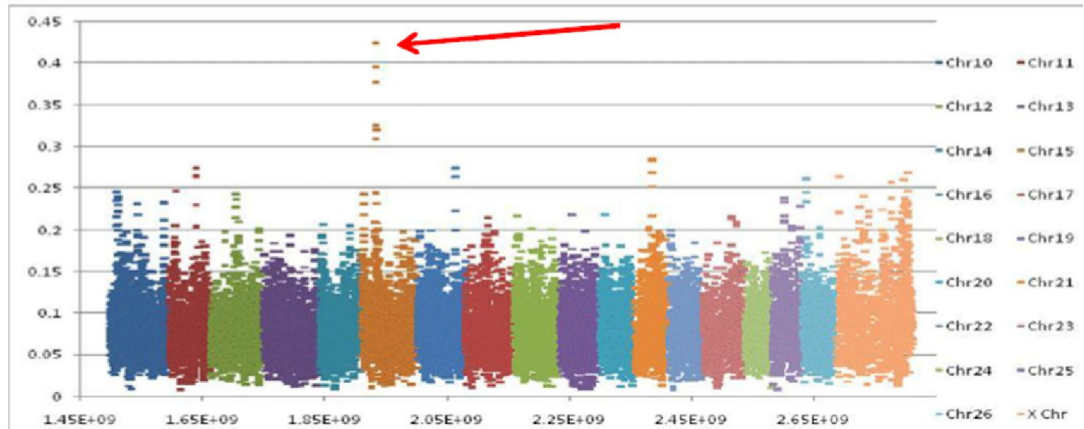
- Svrha: pronalaženja genetskih varijacija pojedinih gena u genomu
 - Određenih bolesti (grebež ovaca, ekcemi)
 - Reprodukcijskih svojstava (borola)
 - Rogatost/bezročnost
 - Prekrivenost klaoničkih trupova tzv. žutom mašću
 - Svojstva rasta (miostatin, callipyge gen)

- Chr1
- Chr2
- Chr3
- Chr4
- Chr5
- Chr6
- Chr7
- Chr8
- Chr9

- Chr10
- Chr11
- Chr12
- Chr13
- Chr14
- Chr15
- Chr16
- Chr17
- Chr18
- Chr19
- Chr20
- Chr21
- Chr22
- Chr23
- Chr24
- Chr25
- Chr26
- X Chr

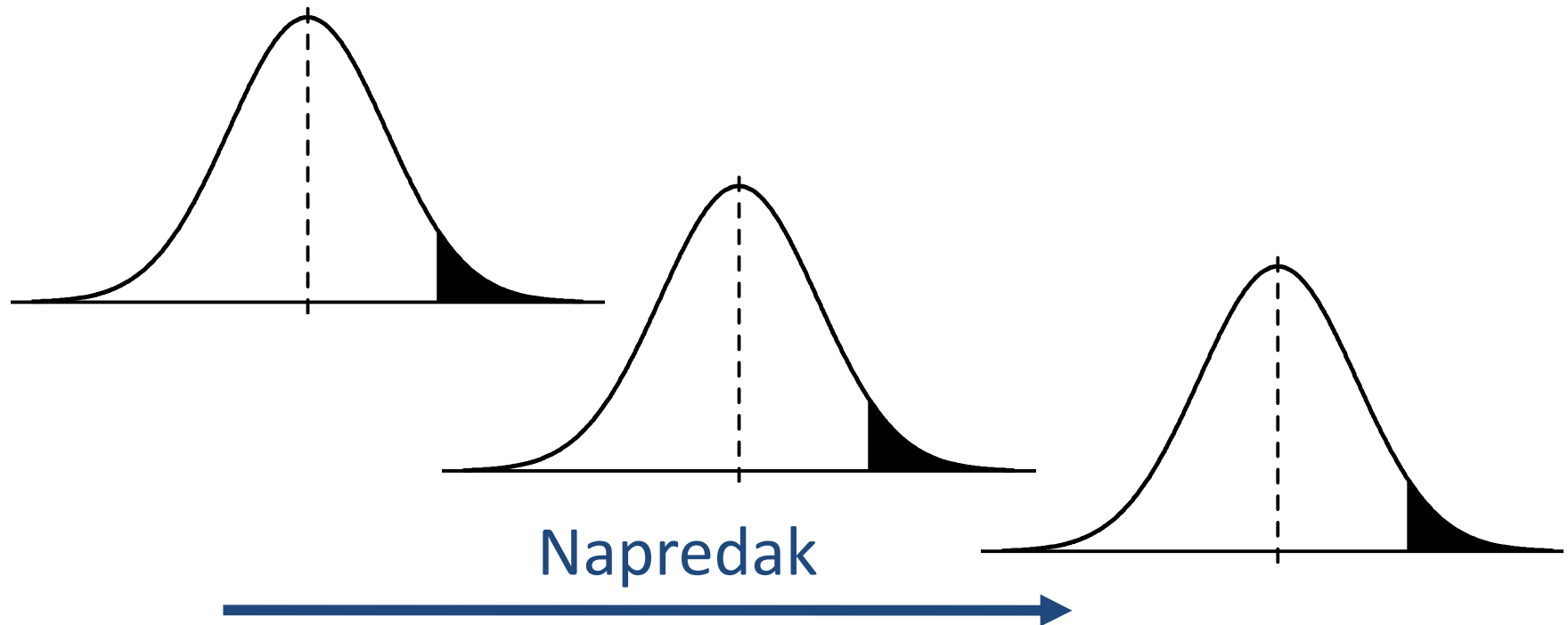

Genomska selekcija

1. „Klasična“ selekcija
2. Uključivanje molekularne genetike
3. Genomska selekcija

Selekcija

- “Izbor najboljih životinja s ciljem da poboljšamo populaciju”
- Mjerimo **fenotip** – **fenotipska vrednost**

Postupak genotipizacije

1.	Uzimanje uzorka tkiva	krv, sjeme ili folikul dlake
2.	Izolacija DNA	
3.	Genotipizacija	npr. Illumina
BovineSNP50
4.	Čišćenje podataka	uzimanje informativnih
SNP markera
5.	Ocjena utjecaja markera	SNP jednadžba
6.	Korištenje SNP jednadžbe kao
dodatne informacije pri procjeni gUV	

Potrebni uvjeti za izračun gUV

- **SNP jednadžba**
 - **Referentna populacija**
 - **Pouzdan fenotip**
 - **Dovoljan broj životinja**
(više od 1.000)

Prednosti genomske selekcije

Kad je uspostavljen sustav (referentna populacija) moguće je ocijeniti uzgojnu vrijednost životinje već kod rođenja

Točnosti su nešto niže nego kod progenog testa, a kraći generacijski interval vodi do većeg genetskog napredka

Ovčarstvo

- Australija i Novi Zeland - najveći napredak
- **Francuska** - uključenje efekta SNP-a kao dodatne informacije za procjenu UV za svojstva mliječnosti za pasminu ovaca Lacaune

Zaključak

- Razvoj genomske selekcije u ovčarstvu, a naročito u kozarstvu - sporij tempo nego u govedarstvu
- Ovce i koze - znatni udio u ukupnoj svjetskoj proizvodnji mlijeka, mesa i vlakna
- Iskoristiti genetsku varijabilnost
 - poboljšanje proizvodnje
 - otpornosti na različite bolesti
- Korištenje suvremenih metoda uzgoja - **genomika**

Hvala na pozornosti!!!

